

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris Theologi Architectura Christiana

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

6. Profunditas Humilitatis Doctorum Ecclesiae: Aurelij Augustini, Thomae Aquinatis, Francisci Suarez. Gabrielis Vasquez & similium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

ipse sentiret? respondit Humilis Christi servus: videor mihi peccatorum maximus. Cùm autem Frater opponeret: id non posse illum salva religione & conscientia asserere, aut sentire; subjunxit. Franciscus, si hominem quantumcumque sceleratum tanta Christus Dominus prosequutus fuisset gratia, arbitror sanè, quod multo quàm ego Deo gratior extitisset. Addit Bonaventura: confirmatus fuit Frater ille ex tam admirabilis Humilitatis auditu de veritate visionis ostensæ, Evangelio sacro testante agnoscens, quod ad excellentiam gloriæ, de qua superbus eijcitur, verè HUMILIS exaltetur.

ARTICVLVS VI.

Profunditas Humilitatis

S. AVGVSTINI. S. THOMÆ AQVINATIS.

FRANCISCI SVAREZ. GABRIELIS VASQVEZ.

& similibus Doctorum.

QVONIAM Humilitati proximè imponitur Fides, tanquam per se primarium, *per se*, dico, sensu superior explicato, Ædificii spiritualis Fundamentum, animadverto illos maximè in fide excelluisse, ac fuisse firmissimos, & phrasi Apostolica, optimè fundatos, qui habuerunt maximè firmum & profundissimum fundamentum Humilitatis. Post Apostolos Religionis nostræ principes, qui omni exceptione sunt majores, nullis posteriorum in Ecclesia Doctorum comparandi, quia omnibus eminentiores; inter Fidei propugnatores celeberrimos, duos admirari, & venerari unicè soleo, qui in hominibus excessisse mihi humanum

num fastigium videntur, dari Ecclesiæ ab Auctore fidei in miraculum & gloriam Religionis Christianæ. Sunt AVGVSTINVS Hipponensis, & THOMAS Aquinas, quos, ut Theologica cognitione ceteris palmam præcipuisse, & posteris spem assequendi, ita fidei excellentia præstitisse omninò mihi persuadeo. At eosdem Christianam Humilitatem & demissionem animi ita coluisse, ut profundissimè illam Fidei subjecerint, nemini scripta illorum prævolventi potest esse dubium.

DE GABRIELE VASQUEZ notissimæ famæ Theologo, qui quæ Augustinum in sanguinem succumque suum convertisse videri poterat, quem quæ idcirco Augustini Mentem, aut linguam dicere non-nemo haud veretur, Auctor præfationis posthumæ ad Tom. 2. in t. 2. prodit auctor ei familiaris, quod dictitare sit solitus, Augustinum in Humilitatis perfectione Francisco minime inferiorem fuisse: eam quæ ob causam, quamvis aliæ non deessent, Vasquez Augustini erat studiosissimus, ut Humilitatis non minus, quàm subtilissimæ illius doctrinæ esset hæres.

THOMÆ Aquinatis autem ea fuit Humilitas, ut merito in proverbium apud Religiosos abire potuerit. Memorabile est factum, quod in vita ejus legitur. Agebat Bononiæ, & speculationi intentus in xylto obambulat: cum ecce tibi repente focus nescio quis, cui Thomas à facie non erat notus; qui heus, inquit, bone frater P. Prior mandat, ut sis comes itineris: inclinatus cappa Thomas, & sequitur: ille festinanter, nam urgebat negocium, præcedere, Thomam respicere, nonnunquam objugare, fortasse etiam cappa trahere: præclarum spectaculum in luce Academiæ, ubi tantus habebatur Doctor Thomas, qui humiliter excusabat, quod insequi non posset. Mirati cives, inquit vitæ scriptor, quod tantus

tantus Doctor, post fratrem modicæ conditionis incederet, qui dignus erat, ut præiret, indicarunt ductori quis ille erat, quem post se trahebat. Is conversus, & intuens accuratius Thomam errati veniam postulavit. Civibus autem de tantâ Eximii N. Magistri abjectione quærentibus demissè respondit: In obedientiâ omnis religio perficitur, quâ homo homini propter DEUM se subijcit, sicut se DEUS hominibus propter hominem inclinavit. Habebat præ oculis Thomas illud Sapientis: Eccl. III. 20. *Quanto magnus es, humilia te in omnibus, & coram DEO invenies gratiam.*

IDEM spectarunt, qui Augustinum Thomam que sunt æmulati, ut in speculationis sublimitate, ita in profunditate Humilitatis. Inter quos ex recentioribus eminet FRANCISCVS SUAREZ, quem Paulus V. Pont. Max. datus ad eum quaternis litteris Apostolicis, *Doctorem eximium* vocavit: Conimbricensis Episcopus, *Alterum hujus ætatis Augustinum: alii, Theologorum Coryphaeum, & Antesignanum: Quidam, hujus ætatis Prodigium & Oraculum: non nemo, hujus seculi in Scholasticis Gigantem: plurimi, Auctorem gravissimum, celeberrimumque Doctorem.* Hic tamen in » tanto litterarum famæque fastigio adeò sibi nihil ar- » rogabat, ut se infra omnes demitteret: ut ad suas lau- » des oculos pudibundus deprimeret: nullis se functio- » nibus, quàm culinæ abjectissimis aptiorem fateretur. » Vitabat hominum congressus, ne in suas laudes, quod » aliter vitare non poterat, impingeret. Et quod fortè » in illo summæ HUMILITATIS, certè, profundissimæ » videri potest, sæpe discipulos suis in rebus consulebat: » libros iis, commentariosque suos recognoscendos » tradere, & si quid in iis censura dignum animadver- » terent, summa facilitate mutare solitus. Sui contem- » ptor honoris, servantissimus erat alieni. Nullius ingenium,

» nium, famamque deprimere; immò, eos etiam laudibus solebat extollere, qui minus videbantur, aliorum opinione laudabiles.

DE GABRIELE VASQUEZ, cujus non pauciora extant encomia, referunt tabulæ domesticæ, fuisse, ambitionis, omnisque fastus contemptorem egregium, quod arguit Humilitatis haud mediocrem profunditatem. Hic catalogum texere possem aliorum omni eruditionis, & doctrinarum genere excellentium Virorum, quos cōtinet Bibliotheca Scriptorum Societatis, de quibus ambigi posset, doctiores-ne fuerint, an humiliores. Nimirum, ubi est Humilitas ibi est Sapiencia, & illius profunditati hujus respondet altitudo. E contrario, illud ab ipsis Apostolorum temporibus animadvertum est, quod in quibus Fidei, quæ est vera Sapiencia Christiana, Fundamentum non fuit stabile, in iisdem Humilitatem non fuisse profundam, nec firmam, superficialē tantum, & vacillasse: eâ autem effundata & ejecta, subsequuta mox fuit totius Religionis, tanquam superædificatæ, domus ruina.

Sic Tebutem quendam recessisse ab Ecclesia, defectu Humilitatis, quod Episcopatus repulsam tulisset, auctor est Egesippus apud Eusebium lib. 4. historię Ecclesiast. c. 2. Eusebium. Quid Simonem Magum à fidei constantia dejecerit historia Apostolica docet. Valentinum Episcopatus spe frustratum dejecisse scribit Tertullianus. (a) Idem de Marcione adfirmat Epiphanius. (b) De Montano & Ario Theodoretus. (c) Qui hoc ipsum de Nestorio memorat. De Novatiano Cornelius apud Eusebium. (d) De Macedonio Epiphanius: (e) idemque narrat de Aërio: (f) De Sabatio Socrates historicus. (g)

Vni-

(a) lib. contra Valenr. (b) Hæresi 42. (c) lib. 4. de hæret. fabul. (d) lib. de hist. c. 33. (e) Hæresi 73. (f) ibid. (g) lib. 5. hist. c. 20. Niceph. lib. 11. cap. 30.

Vniuersè S. Hieronymus, commentario in Abdiam: *Quis hereticorum non in superbiam extollitur, Ecclesia simplicitatem parvipendens, & fidem imperitiam reputans?* Idem adserit S. Augustinus, cuius hoc est effatum: *(a) Mater omnium hereticorum est superbia & cupiditas gloria, ac studium scientie: nempe, solius, aut vanæ. Quod ipso rerum usu & quotidianâ experientiâ nostri ævi hæreticorum verissimum esse recognoscimus. De quorum arrogantia pleni sunt, non Catholicorum modò sed ipsorummet sectariorum libri. Et demonstrant egregiè, Robertus Bellarminus, (b) Franciscus Feu-ardentius, (c) Ludouicus Richeomius (d) Joânes Lorrinus, (e) & Controversiarum tractatores. Summa. Fidei divinæ donum ex DEI illuminantis munere habetur Verissima autem est illa Christi Domini ad Patrem confessio: *Revelasti ea parvulis. Humiles sunt parvuli, & reciprocè.**

ARTICVLVS VII.

PRÆFVNDAMENTVM

Humilitati substernendum,

COGNITIO SVI.

Hic meritò percontetur Humilitatis profundæ sectator, an Humilitas ita sit Fundamentum Ædificiî spiritualis, ut nullum infra se habeat, quod ipsi quoque, quasi *Præfundamentum* sit substratum. Huic servata analogia ad Fundamenta ædificiorum haud malè responderetur: Quando Fundamentum ædificiî locatur, infra

Z 4 illud

(a) lib. 8. de Gen. ad litt. c. 25. (b) de Notis Eccl. (c) in epist. Lud. d. Idololu. Hugonot, (e) in Epist. Petri Joan. Acta. Justinian. 1. ad Timoth. 7.